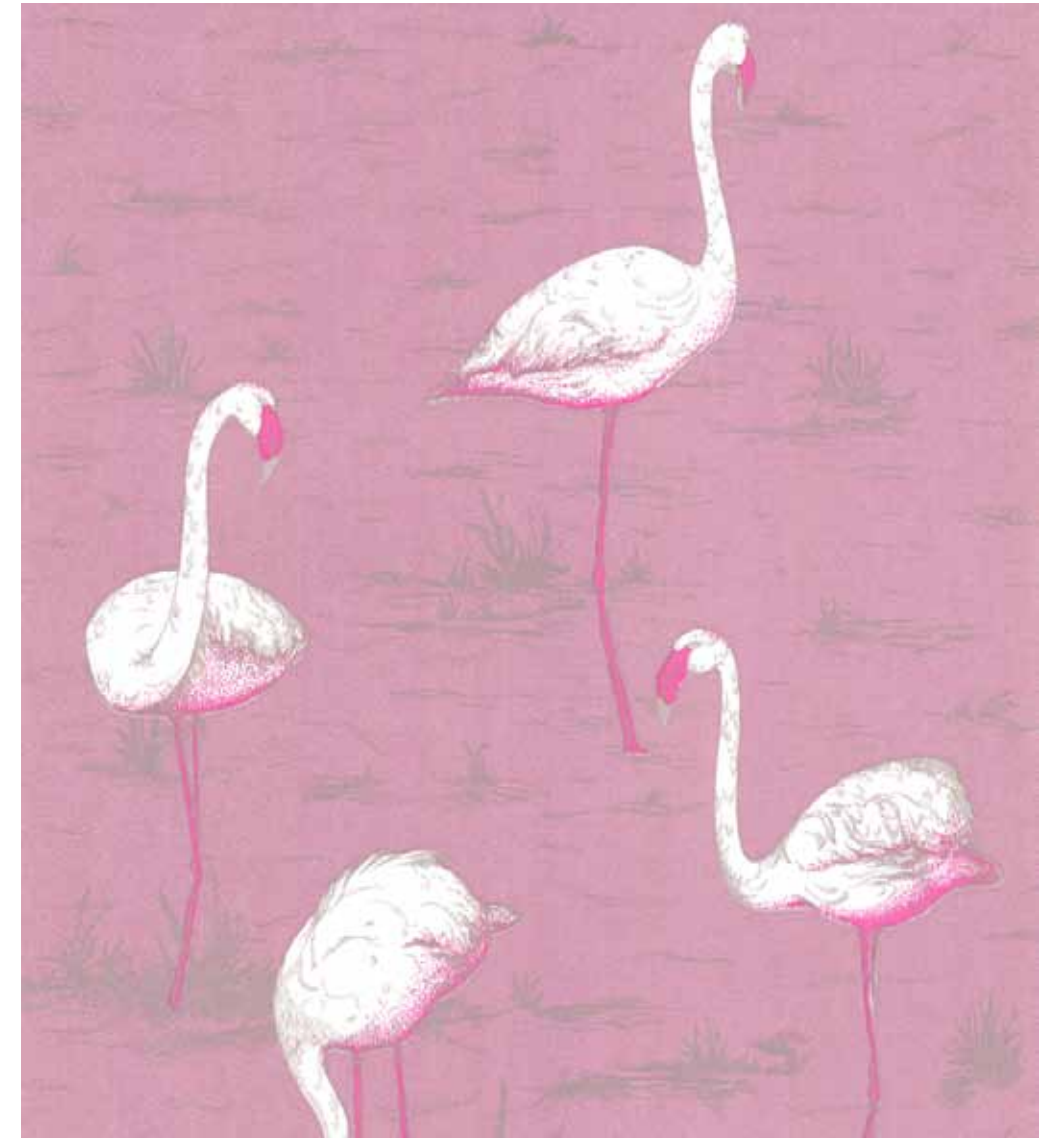

Gepassioneerd Brits handwerk

Het behangbedrijf Cole & Son heeft een rijke historie, geïllustreerd door een nog rijkere collectie blockprints. Elk stukje behang wordt hier met liefde door een klein team gepassioneerde ambachtslieden gemaakt.

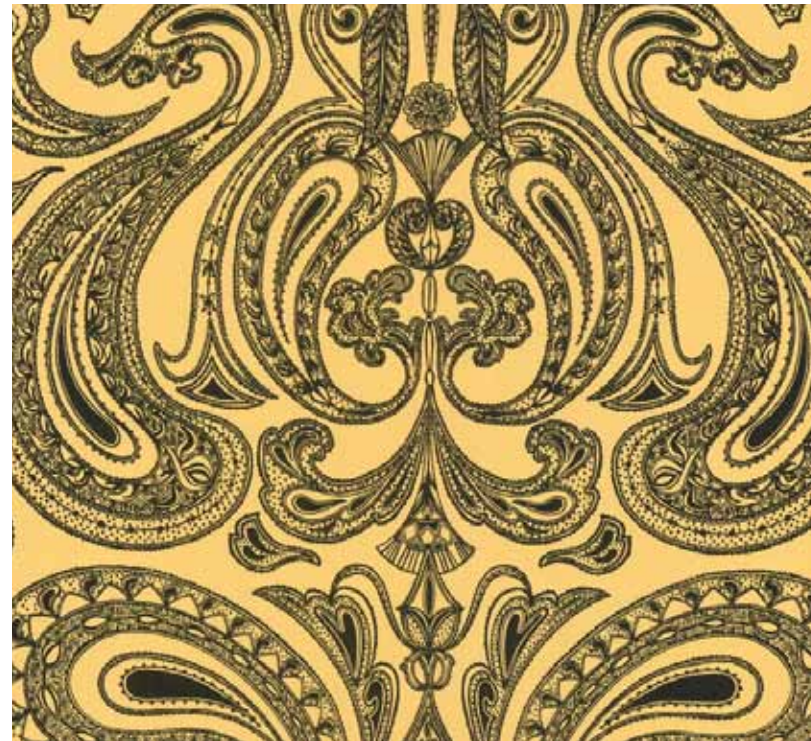
TEKST Lilian Polderman FOTOGRAFIE Maarten Schets

^ Kolibri's: Behang 'Hummingbirds'.
^ Stelten: Behang 'Flamingo's'.
< Tropisch: Behang 'Palm Leaves'.

Bij aankomst slaat even de twijfel toe. Is deze kleine fabriek op een afgelegen terrein in Harin-gey, Noord-Londen werkelijk de thuisbasis van een van de oudste, meest gerenommeerde behangfabrikanten ter wereld? Een bestelwagen wordt echter volgeladen met dozen die de naam Cole & Son dragen en al snel duikt de hartelijke Jim Rutter op, manager, spin in het web, oud-gediende, ach, hij weet zelf eigenlijk niet zo goed wat zijn functie is. Een bezoek aan Cole & Son, zo blijkt, is vooral een warm bad. Iedereen kent elkaar, spreekt elkaar aan bij de voornaam en combineert het ambachtelijk produceren van specialistische rollen behang met het grappen over de voetbaluitslagen van het afgelopen weekend. Cole & Son bestaat uit

een hecht team van zo'n vijftig man met een duidelijke missie die van portier tot de directeur, Anthony Evans, wordt uitgedragen: het maken van het mooiste behang ter wereld. Het bedrijf werd in 1873 opgericht door John Perry, zoon van een pastoor. Perry kocht graag bijzondere archieven van blockprints op. Naast deze alsmaar groeiende collectie was het bedrijf van Perry ook beroemd vanwege zijn strepenbehangen. Verder ontdekte de ijverige Perry een proces waarmee zijden wandbespanningen geïmiteerd werden in behang. Perry was overigens niet zozeer een pionier uitvinder als wel een slimme hergebruiker van bewezen technieken uit het verleden. Zo blies hij de flocktechniek, die in Holland in 1680 was ontdekt, nieuw leven in. En tot op de dag van vandaag >

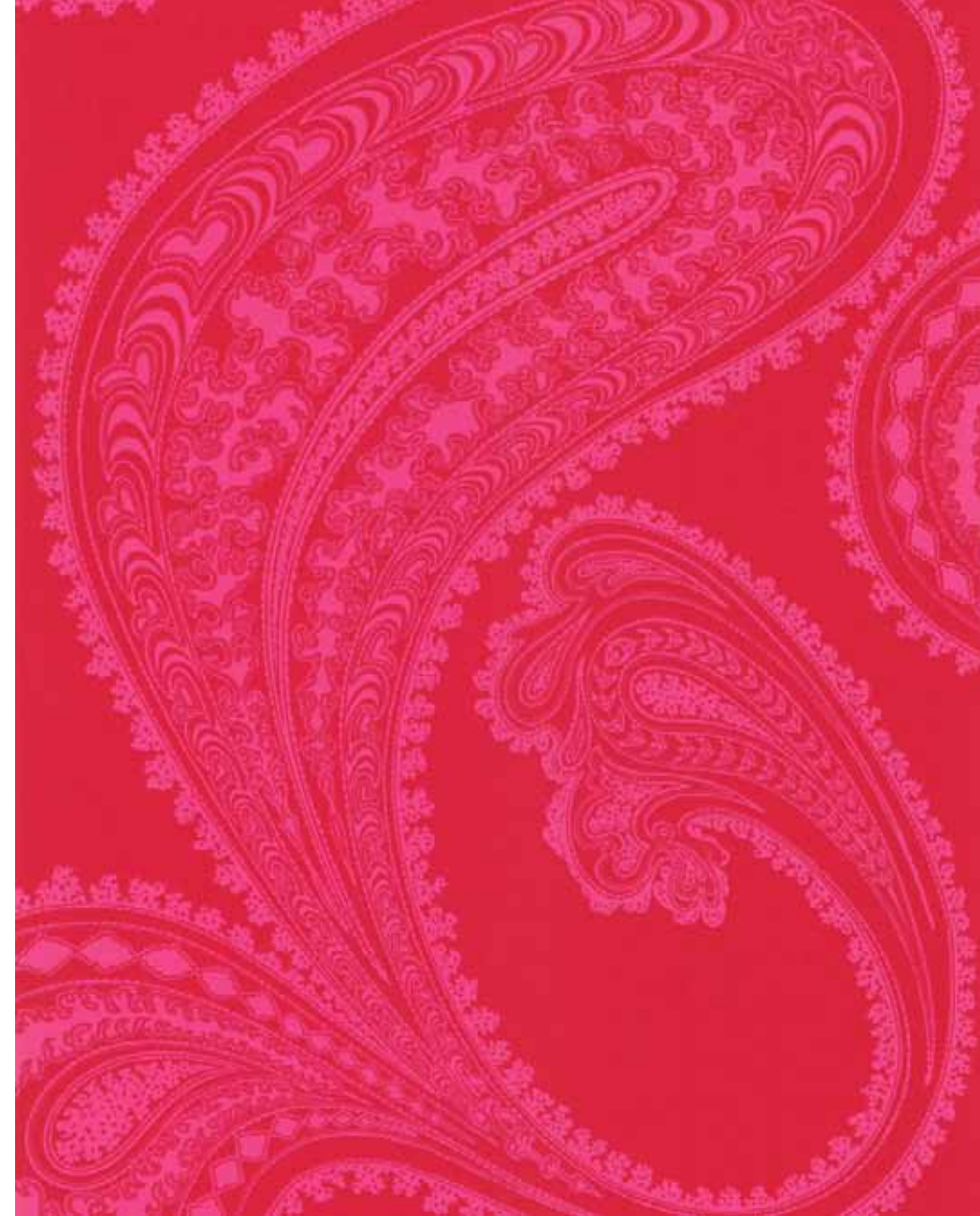

is Cole & Son beroemd om 'zijn' flock. 'Aan een flockbehang,' zo vertelt Rutter, werken zes man. Twee houden zich bezig met het plaatsen van het block, drie strooien met de flock en één hangt het behang op. Alles gaat met de hand. Op een "flockdag" worden dan ook hooguit tien rollen flockbehang geproduceerd. Vandaag staat echter in het teken van een andere Cole & Son specialiteit: het streepjesbehang. Aan een simpele streep werken drie man. Veel tijd gaat zitten in het afstellen van de kleur, – met het oog, niet met een machine – en de snelheid waarop precies de juiste hoeveelheid verf door een houten geul op het papier loopt. Ga je te langzaam dan wordt de print te dik, ga je te snel dan vervaagt de print. 'Het zijn allemaal vaardigheden die je niet zo maar even

leert,' zegt Rutter. 'Het ontwikkelen van het juiste gevoel is een lange leerschool.' Er gaat dan ook heel wat papier de prullenbak in voordat de goede streep gevonden is. De machines zijn zo'n honderd jaar oud. Ooit werden ze aangedreven door een stoommachine, nu door een elektrische motor maar daarin ligt het enige verschil. Zodra het behang langzaam met de hand begeleid uit de machine komt, wordt het met stokken aan waslijnen opgehangen om te drogen. 'Je kunt wel een droogmachine gebruiken,' zegt Rutter, 'maar dat gaat ten koste van de diepte van de kleur.' Is het behang eenmaal droog dan moet het nog bijgesneden worden. Ook dit gebeurt op een machine, met de hand bediend door een medewerker, die ondertussen speurt naar foutjes. »

^ Blockprint: Een deel van de oude stempels.
> Paisley: Behang 'Malabar'.
> Glans: Goud, koper, brons, bij Cole & Son gaat het met emmers tegelijk.
>> Klassieker: Het merk werd o.a. beroemd met zijn strepenbehang.

‘Er gaat heel wat papier de prullenbak in voordat de goede streep gevonden is’

*‘Het moet een passie zijn.
Wanneer je een rol Cole & Son
koopt, koop je een stukje van ons’*

<<Proces: Ieder kleur kent zijn eigen drukgang.
^Meer paisley: Behang 'Rajapur'.
<Opulent: Behang 'Opera'.
^Hip: Vivienne Westwood ontwierp o.a. behang 'Trompe l'Oeil Drape' voor Cole & Son.

Innovatief

Zigzaggend langs de vele stroken papier leidt Rutter vervolgens de weg naar het hart van Cole & Son, een geïsoleerde schatkamer midden in de fabriek waar de historische blockprints zijn opgeslagen. 'Vlak voor de Tweede Wereldoorlog,' zo vertelt Rutter, overleed Perry. Het bedrijf en de collectie blockprints werden opgekocht door A.P. Cole, een verkoper, en net als Perry een fervent verzamelaar van blockprints. Hij doopte het bedrijf Cole & Son. Na de oorlog werden de archieven van Cole en Perry samengevoegd. Deze collectie bevatte nu blocks van toonaangevende huizen en paleizen uit heel Engeland én bijvoorbeeld de blockprints van de Houses of Parliament.' Rutter maakt een weids gebaar naar de houten blokken, die in tientallen lades

in kasten onder een laagje stof liggen opgeslagen. 'Wat hier ligt aan historisch materiaal is niet te verzekeren.' Dat Cole & Son met zijn hoofd niet louter in het verleden zit, bewees het bedrijf toen het de zeer in het oog springende illustraties van kunstenaar Piero Fornasetti in behang ging verwerken: een groot succes. Ook de keuze om flockbehang met een metallic achtergrond te maken, was vernieuwend. 'Ach,' zegt de laconieke Jim Rutter, inmiddels vergezeld door directeur Anthony Evans, 'we doen ons best innovatief te zijn.' 'Cole & Son,' zo zeggen de heren in koor, 'draait evenzeer om de mensen als het product zelf. Hier werk je niet, je leeft het. Het moet een passie zijn. Wanneer je een rol Cole & Son koopt, koop je een stukje van ons.'